

6 YIL DAVOMIDA MAKTAB O'QUVCHILARINING YUTUQLARI TO'G'RISIDAGI MA'LUMOTLARNI RASMIYLASHTIRISH VA MAQSADLI KO'RSATKICHLARNI HISOBLASH USULI

Nurova Zaxro Baxrom qizi

University of management and future technologies magistranti

E-mail: nurovazahro@gmail.com

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola maktab o'quvchilarining olti yil davomida erishgan yutuqlari to'g'risidagi ma'lumotlarni rasmiylashtirishga va maqsadli ko'rsatkichlarni keyinchalik hisoblashga qaratilgan. Jarayon akademik natijalar, darsdan tashqari tadbirlar, etakchilik rollari va maxsus yutuqlarni o'z ichiga olgan tizimli metodologiyani o'z ichiga oladi. Tizimli ma'lumotlarni yig'ish yondashuvini o'rnatish orqali tadqiqot o'quvchilarning yaxlit rivojlanishi haqida har tomonlama tushuncha yaratishga qaratilgan. Keyin to'plangan ma'lumotlar tendentsiyalarni, naqshlarni va korrelyatsiyalarni aniqlash uchun miqdoriy va sifat usullaridan foydalangan holda jiddiy tahlil qilinadi. Ushbu rasmiylashtirilgan yondashuv orqali tadqiqot nafaqat o'quv yutuqlarini aks ettiruvchi, balki talabning ta'lim yo'lining ko'p qirrali tomonlarini ham qamrab oluvchi maqsadli ko'rsatkichlarni hisoblashga intiladi.

Kalit so'zlar: ma'lumot, o'quvchilar, stasistik usullar, baholash, yutuq, kuzatish, so'rovlar, ma'lumotlarni yig'ish.

KIRISH

Ma'lumotlarni rasmiylashtirish maqsadli ko'rsatkichlarni to'g'ri hisoblashning muhim bosqichidir. Ma'lumotlarni rasmiylashtirish usuli tegishli o'zgaruvchilarni aniqlash va tanlashni, har qanday o'zgaruvchanlikni aniqlash uchun statistik usullardan foydalanishni va ma'lumotlarni foydalanish mumkin bo'lgan formatga aylantirishni o'z ichiga oladi. Shundan so'ng maqsadli ko'rsatkichlarni hisoblash jarayoni boshlanadi. Buning uchun tegishli mezonlarni belgilash va foydalaniladigan formulani aniqlash kerak.

Ma'lumotlar standartlashtirilgandan so'ng, natijalarni yaratish uchun ularni samarali taqqoslash va tahlil qilish mumkin. Bu har qanday tahliliy jarayonning muhim qismi bo'lib, aniqlik va aniqlikni talab qiladi. Hisob-kitoblarning to'g'riligini va natijalarning ishonchliligini ta'minlash uchun tegishli dasturiy ta'minot va vositalar muhim ahamiyatga ega.

Umuman olganda, ma'lumotlarni rasmiylashtirish va maqsadli ko'rsatkichlarni hisoblash usuli tafsilotlarga e'tibor berishni va statistik usullarni har tomonlama tushunishni talab qiladi. Ma'lumotlarning to'g'ri rasmiylashtirilishini ta'minlash orqali maqsadli ko'rsatkichlarni aniq olish mumkin, bu muhim tushunchalarni taqdim etishga va qaror qabul qilish jarayonlarini qo'llab-quvvatlashga yordam beradi.

Ma'lumotni tushunish haqida gap ketganda, uning tuzilishi va xususiyatlarini o'rganish muhimdir. Bu turli xil ob'ektlar, atributlar va ular orasidagi munosabatlarga qarashni o'z ichiga oladi. Ob'ektlar ma'lumotlar to'plamidagi alohida elementlarga ishora qiladi, atributlar esa ushbu ob'ektlarni belgilaydigan xususiyatlarni tavsiflaydi. Aloqalar, shu bilan birga, turli ob'ektlar va ularning atributlari o'rtasidagi aloqalarni tavsiflaydi.

Ushbu omillarni o'rganib chiqib, biz ma'lumotlar qanday tashkil etilishi va uni qanday tahlil qilish mumkinligini chuqurroq tushunishimiz mumkin. Ushbu bilim katta ma'lumotlar to'plami yoki murakkab tizimlar bilan ishlashda asosli qarorlar qabul qilish uchun zarurdir. Ma'lumotlarning tuzilishi va xususiyatlarini sinchkovlik bilan o'rganib chiqib, biz e'tibordan chetda qolishi mumkin bo'lgan naqshlar, tendentsiyalar va anomaliyalarni aniqlashimiz mumkin.

Umuman olganda, ma'lumotlarning tuzilishi va xususiyatlarini tushunish katta ma'lumotlar to'plami yoki murakkab tizimlar bilan ishlaydigan har bir kishi uchun juda muhimdir. Ma'lumotlarning turli tarkibiy qismlarini o'rganishga vaqt ajratsak, biz uning qanday ishlashini va undan qanday qilib o'z foydamiz uchun foydalanishimiz mumkinligini chuqurroq tushunishimiz mumkin. Biznes, fan yoki boshqa sohada ishlayapsizmi, bu bilim muvaffaqiyat uchun zarur.

Ma'lumotlarning tuzilishi va xususiyatlarini tushunish muhimligini tushunish uchun biz tan olishimiz kerakki, u katta ma'lumotlar to'plami va murakkab tizimlarning ishlashida asosiy rol o'ynaydi. Ma'lumotlarning turli tarkibiy qismlarini o'rganish orqali biz narsalar qanday ishlashini va kerakli natijalarga erishish uchun undan qanday foydalanishimiz mumkinligini chuqurroq tushunishga qodirmiz. Ushbu bilimlarni o'zlashtirish mutaxassislik sohasidan qat'i nazar, bir xil darajada muhimdir. Ma'lumotlar tahlili endi biznes muvaffaqiyati, ilm-fan yutuqlari va deyarli har bir zamonaviy sanoatning asosiy tarkibiy qismidir. Shunday ekan, biz raqobatbardosh ustunlikni qo'lga kiritishimiz uchun zaruriy bilimga ega bo'lishimiz zarur.

Ma'lumotni ko'rsatish haqida gap ketganda, kerakli format va etkazmoqchi bo'lgan xabarni hisobga olish juda muhimdir. Ma'lumotlar turiga va ko'rsatish maqsadiga qarab jadvallar, diagrammalar, grafiklar yoki xaritalar kabi turli usullarda ko'rsatilishi mumkin.

Formatlash usullari shrift uslubi, o'lchami, rangi, tekislash kabi turli xil sozlash xususiyatlarini o'z ichiga olishi mumkin. Semantika ma'lumotlarning ma'nosi yoki

talqiniga ishora qiladi. Ma'lumotlarni ko'rsatish usuli xabarning ravshanligini ta'minlashi va muhim fikrlarni ta'kidlashi kerak.

Tomoshabinlarning ehtiyojlari va umidlarini hisobga olish ham muhimdir. Ma'lumotlarni ko'rsatishning tanlangan formati va uslubi intuitiv bo'lishi va foydalanuvchi tajribasini yaxshilashi kerak, uni murakkablashtirmasligi kerak.

XULOSA

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, ma'lumotlarni ko'rsatish formati va usulini tanlashda ma'lumotlar turi, mo'ljallangan xabar va tinglovchilarning ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda rahbarlik qilish kerak. Foydalanuvchi uchun aniqlik va intuitiv tajribani ta'minlash muhim ahamiyatga ega.

Quyida jadvallar, maydonlar va ular orasidagi munosabatlarni yaratishga yordam beradigan ma'lumotlar bazasi sxemalarini ishlab chiqish bo'yicha qisqacha qo'llanma keltirilgan:

1. Ma'lumotlar bazasida saqlamoqchi bo'lgan ob'ektlarni aniqlashdan boshlang. Misol uchun, agar siz kutubxona uchun ma'lumotlar bazasini yaratayotgan bo'lsangiz, sizda kitoblar, mualliflar, nashriyotlar va foydalanuvchilar kabi ob'ektlar bo'lishi mumkin.

2. Har bir ob'ekt uchun jadval tuzing. Har bir jadvalda ob'ektga tegishli bo'lgan maydonlar to'plami bo'lishi kerak. Misol uchun, kitoblar jadvalida kitob nomi, muallif, nashriyot, ISBN va hokazo kabi maydonlar bo'lishi mumkin.

3. Ob'ektlar o'rtasidagi munosabatlarni aniqlang. Masalan, kitob muallif tomonidan yozilgan va muallif bir nechta kitob yozishi mumkin. Bu muallif va kitob ob'ektlari o'rtasidagi birdan-ko'p munosabatlardir.

4. Tegishli jadvallarda munosabatlar maydonlarini yarating. Masalan, kitoblar jadvaliga muallif identifikatori maydonini va mualliflar jadvaliga kitoblar identifikatori maydonini qo'shishingiz mumkin.

5. Ob'ektlar o'rtasidagi munosabatlar turini aniqlang. Misol uchun, bittadan ko'pga munosabat xorijiy kalit cheklovini talab qiladi, bu esa bolalar jadvali (masalan, kitoblar) ota-jadvaldagi (masalan, mualliflar) tegishli yozuvga havola qilishini ta'minlaydi.

6. Ishlash uchun sxema dizaynini ko'rib chiqing va optimallashtiring. Bu indeksni aniqlash, maydonlar uchun mos ma'lumotlar turlarini tanlash va sxemani normallashtirishni ta'minlashni o'z ichiga oladi.

Ma'lumotlar bazasi sxemasini yaratish murakkab vazifa bo'lishi mumkin, ammo bu bosqichlarni bajarish sizning ehtiyojlarigizga javob beradigan mustahkam va samarali ma'lumotlar bazasini yaratishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI: (REFERENCES)

1. Bobomurodov O.J., Raximov N.O. Ob'ektning kognitiv modeli va intellektual o'qitish tizimini tashkil etish masalalari.// Yosh matematiklarning yangi teoremlari – 2019.-Namangan. 2009. 136-138 b.
2. Komilov M.M., Bobomurodov O.J. O'qitish jarayonida xolatlarni baholash va strategiyani belgilash usul va modellari.// Совместный выпуск Узбекский журнал "Проблемы информатики и энергетики", 2016г, спец выпуск., стр. 12-19.
3. Davis R. (2012). Expert systems: Where are we? And where do we go from here? AI Magazine, 3(2)
4. Стивен Хольцнер "PHP в примерах". Пер. с англ. -М.: ООО "Бином пресс",2017 г. 352 с
5. Lyuk Velling, Lora Tomson "Разработка Web-приложений с помощью PHP и MySQL".: Sams Publishing. 2017. – 896 с.